

Мудрість

Газета для батьків дітей
дошкільного віку

ВИХОВАННЯ

№ 23 від 27.09.2013 р.

27 вересня освітяни України святкують День Дошкілля

Мій милий капризуля і кирпатик!
Ти – сонечко моє,
Ти знай про це!
Тобі це необхідно знати.
Доки ми разом, усі твої печалі
Я заберу собі
І зроблю так, щоб навівав тобі
Легкий весняний вітерець...
Ти – сонечко моє!
Ти знай про це!
Тобі це необхідно знати.
І крапелька веснянок на обличчі
Мені дорожчі над усі багатства,
Коли ти плачеш – завмирає серце,
Смієшся – я щасливіше всіх щасливих.
Ти – сонечко моє!
Ти знай про це!
Тобі це необхідно знати...

А. Баркан

Якщо поділити людство на дорослих і дітей, а життя – на дитинство та зрілість, то дітей і дитинства у світі й у житті багато, дуже багато. Тільки занурені у свої проблеми ми інколи їх не помічаємо. Ми, дорослі, пристосовуємося так, щоб нам якомога менше заважали і якомога менше розуміли, що ми насправді собою уявляємо.

Що ми знаємо про світ дитинства? Якою буде нова людина, яка робить свої перші кроки по землі? Чи стане особистістю? Буде доброю чи злою, чесною чи неправдивою, щирою чи скупюю? Ми хочемо бачити наших дітей досконалими, бажаємо їм добра та щастя. Часто дитину порівнюють із ранковою зіркою. І від нас залежить, щоб нова зірка не згасла і не загубилась у Всесвітньому просторі.

Бережіть дитину! Творіть разом з нею! Удосконалюйтесь самі, виховуючи дитину! Візьміть маленьку долоню та йдіть завжди поруч по життю! Будьте другом дитини, станьте її вірою та надією! Зі святом! З Днем Дошкілля!

ПЕДАГОГІЧНІ НОВИНИ

На факультеті дошкільної освіти та практичної психології розпочато впровадження інноваційного освітнього проекту «РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ФАКУЛЬТЕТУ – ПЛАТФОРМА ДЛЯ РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ, ПЕДАГОГІВ, ПСИХОЛОГІВ, БАТЬКІВ І ДІТЕЙ».

Метою проекту є удосконалення системи підготовки студентів для потреб освіти регіону засобами поєднання науки та практики.

Завдання проекту: активне включення студентів факультету в науково-професійну діяльність через роботу в ресурсному центрі; надання якісної інформаційно-методичної підтримки учасникам проекту (студентам, викладачам, педагогам, психологам); розширення професійно-методичного потенціалу педагогів та психологів регіону; психолого-педагогічна просвіта батьків.

Ресурсний центр дозволяє об'єднувати науково-методичний потенціал теорії та психолого-педагогічної практики, надає можливості здійснювати апробацію результатів актуальних досліджень, розширює умови для професійної

адаптації студентів та педагогів.

Впровадження проекту здійснюється шляхом реалізації покрокового плану. Розпочато створення творчих груп ресурсного центру (студенти під керівництвом викладачів). Визначено напрями науково-методичного пошуку та форми систематизації матеріалів. З метою висвітлення змісту роботи проекту вирішено зробити інформаційний стенд, який буде включати відомості про координаторів (викладачів), кореспондентів (студентів), напрями науково-методичного пошуку.

Запрошуємо до участі в роботі Ресурсного центру викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів, вихователів, учителів, соціальних педагогів, психологів та батьків. Ми формуємо банк актуальних психолого-педагогічних ідей. Чекаємо на Ваші пропозиції.

ПРИХОДЬТЕ, ПРИЄДНУЙТЕСЯ, ІДЕМО РАЗОМ!

Додаткова інформація за телефонами: 8(06262)-2-46-06

e-mail: resyrs-dopp@mail.ru

Оракомітет РЦ

ПАМ'ЯТІ УЧИТЕЛІВ НАШИХ

Пішла з життя Зінаїда Іванівна Іконіна, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти (м. Москва)

Все життя нас супроводжують різні люди. Хтось проходить повз нас, повз когось проходимо ми самі. Але трапляються в житті кожного з нас такі люди,

які одним своїм існуванням особливим чином впливають на становлення нашої особистості, формування життєвої позиції, ставлення до людей, професійний розвиток. До таких людей належала Зінаїда Іванівна Іконіна, яка була спочатку нашим учителем, а пізніше і колегою.

Згадуючи нашого дорогого Учителя, хочемо висловити щиру вдячність за безцінні Уроки життя, які від неї отримали.

«Усі, хто навчався на педагогічному факультеті (нині факультет дошкільної освіти та практичної психології) сприймали Зінаїду Іванівну як взірць організованості, упорядкованості, виваженості, мудрості.

Тривалий час – 17 років вона очолювала факультет, а потім здійснювала керівництво кафедрою практичної психології, яку створила. Це – тисячі вдячних учнів, 2-3 покоління педагогів, які пройшли її школу».

(доц. Аматаєва О.П.)

«Зінаїда Іванівна була мастером дружить. Їх відношення с Верой Николаевной Зинченко – яркий пример нежной и преданной дружбы, хотя в жизни бывало всего. Она надежная, как крейсер «Стремительный».

Во все времена Зінаїда Іванівна поражала, наверное, не только меня своей непотопляемостью, умением держать удар. Ясное дело, что ей, как любой женщине, в разные жизненные моменты тоже иногда было страшно, трудно и больно. Но ЭТОГО НИКТО НЕ ВИДЕЛ, ну разве кроме очень близких. Всегда в форме (прическа, маникюр, костюмчик, туфельки). Она, как вожак стаи, уверенная, твердая, сильная, а мы – за ней. И уже при одном взгляде на нее нам становилось спокойнее. Смотрели и верили, что и в этот раз выплывем, победим трудности, справимся с проблемами»

(проф. Гавриш Н.В.)

«За годы общения и совместной работы пришло более глубокое понимание того, какой человек, руководитель, организатор и коллега был рядом: необычайный социальный темперамент, верность своему делу, отзывчивость и на радость, и на горе, умение найти выход из любой критической ситуации, сохранив достоинство, милосердие, коммуникабельность, понимание студенческой психологии, защита интересов молодежи, трудолюбие составляли ядро личности Зінаїды Іванівны. Смягчить ситуацию, ненавязчиво подсказа-

ть правильное решение, внушить оптимистическое настроение, помочь словом и делом, подставить плечо в трудную минуту, – за все это я очень благодарна Зінаїде Іванівне»

(доц. Головка М.Б.)

«Если попробовать определить, что самое главное, яркое и индивидуальное в образе Зінаїды Іванівны, то может быть это удивительная житейская мудрость и готовность ею поделиться со всеми. Умение оценить ситуацию с позиции другого человека, подсказать и помочь не только словом, но и действием, я неоднократно наблюдала и испытывала на себе, и, думаю, найдется немало людей, которые как и я, чувствуют благодарность и уважение к Зінаїде Іванівне»

(доц. Крайнова Л. В.)

«Зінаїда Іванівна была психологом не только за ступенем (кандидат психологических наук), а и за покликаньям. Її мудрість і щирість дала пугівку в життя багатьом її учням, і мені в тому числі. Серед її студентів вже відомі вчені, професори, доктори і кандидати наук, які працюють повсюдно – від дошкільних закладів до вищої школи. В яких тільки куточках світу не зустрінеш випускників нашого факультету, всі вони зі вдячністю і повагою згадують поради Зінаїди Іванівни, які були завжди вчасні й корисні. Її досвід завжди допомагав у розв'язанні найважливіших особистих життєвих проблем як викладачів, так і студентів університету»

(доц. Курінна С.М.)

«Каждое утро она приходила сюда. Шла по лестнице, поднималась на третий этаж...

- Здравствуйте! Здравствуйте! Здравствуйте!

На лице – приветливая улыбка, в глазах – участие. Всегдашняя готовность выслушать, разделить, помочь. Кому-то привезти в жару вентилятор в больницу, кого-то встретить с новорожденной доченькой из роддома, кому-то просто сказать «наши дети лучше всех»...

Более сорока лет Зінаїда Іванівна работала Учителем. Трудно даже представить себе, сколько самых разных уроков дала она за это время – уроков методики и психологии, уроков мужества и терпения, уроков сопереживания и содействия, уроков женственности и любви!»

(ст. викл. Міхеева О.І.)

У 1996 р. для вихователів дошкільних закладів та студентів педагогічних факультетів вийшли Методичні вказівки «Цікава лічба», одним з авторів яких була З. І. Іконіна. Наводимо ігри з математики для дітей 5-го року життя.

Гра «Виконай доручення»

Програмний зміст: порівнювати множини, встановлювати їх відповідність, формувати поняття про рівність множин різних за якістю, привертати увагу до кількісних відношень сукупностей предметів.

Посібники. Різні іграшки в кількості, відомій дітям (по 2–5), вихователь розставляє в різних місцях кімнати; кульки, тарілка.

Хід гри. Вихователь попереджає дітей, що в різних місцях кімнати є різні іграшки.

Вихователь. Будете приносити стільки іграшок, скільки кульок лежатиме в тарілці. Хто правильно виконає вправу, тому поплескаємо в долоні. (Кладе в

тарілку, наприклад, 2 кульки). Треба знайти іграшки, яких така сама кількість. Толю, іди пошукай.

Толя знайшов м'ячики, яких також 2.

Потім разом з дітьми проводиться перевірка: Толя приніс стільки м'ячиків, скільки кульок було в тарілці. Далі сам вихователь або викликана дитина кладе іншу кількість кульок у тарілку. Знову пропонується знайти такі іграшки, кількість яких дорівнює кількості кульок.

Якщо дитина помиляється і приносить більшу кількість іграшок чи, навпаки, меншу, вихователь доручає їй встановити кількість, виставляючи іграшки по-одній: «Відклади один човник і одну кульку, ще одну кульку і човник і так доти, доки не залишиться зайвий човник». Те саме повторюється з іншими іграшками.

Гра «У ляльки дві нових сукні»

Програмний зміст: закріплювати знання про утворення числа і лічбу, привчати лічити зліва направо, торкаючись рукою до предметів, зображень, відповідати на запитання «Скільки?», узгоджувати числівники з іменником в роді, числі, відмінку.

Посібники: лялька, 2 нові сукні для ляльки.

Хід гри. Вихователь показує дітям картки і говорить, що ляльці пошили дві нові сукні. Одну сукню пошила Васіна мама, а ще одну Оксанчина.

Вихователь. Дивіться, діти, тепер у ляльки дві нові сукні. Давайте приміряємо обидві сукні, чи добре вони сидять на ляльці.

Вихователь пропонує надягти на ляльку одну сукню. Викликана дитина з допомогою дорослого надягає на ляльку одну нову сукню. Діти розглядають ляльку в новій сукні, потім сукню знімають. Інша дитина надягає на ляльку іншу сукню, діти розглядають її і захоплено говорять про красу цієї сукні.

Вихователь. Які красиві нові сукні у ляльки! Діти, а як стало у ляльки дві нові сукні? Скільки тепер нових суконь у ляльки?

Гра «Тук-тук»

Програмний зміст: закріплювати лічбу за участю окремих аналізаторів, порівнювати різні за якістю множини, встановлювати їх рівність або нерівність; формувати поняття про незалежність числа від якості того, що перелічується, виділяти кожний елемент при сприйнятті множини.

Посібники: молоточок, набори різних іграшок, дрібний лічильний матеріал.

Хід гри. Вихователь. Зараз ми пограємо у гру «Тук-тук». Слухайте. (Стукає молоточком об стіл або дошку один раз). Костя, скільки разів я постукала?

Костя. Один раз.

Вихователь. Слухайте ще. (Стукає два рази). Діти, скільки разів я постукала?

Діти. Два рази.

Вихователь. Зараз ви будете відстукувати стільки разів, скільки я постукаю (стукає три рази). Юро, йди постукай стільки ж разів. (Юра виконує). Тепер

молоточок за мене скаже, скільки потрібно зайчиків відрахувати. (Стукає два рази). Скільки разів постукав молоточок? (Два). Скільки треба зайчиків поставити?

Викликана дитина. Два.

Вихователь. Кого два?

Дитина. Два зайчики.

За такою ж методикою гра проводиться кілька разів. Потім вихователь пропонує дітям взяти кісточки, що лежать на тарілці, і відрахувати стільки, скільки разів він постукає молоточком.

Вихователь. Скільки постукав молоточок? Скільки кісточок вам потрібно покласти? Якою рукою ви будете класти кісточки?

Вихователь стежить, щоб діти трималися лівою рукою за край столу й клали кісточки правою рукою, починаючи зліва направо.

Гра «Рибалки і рибки»

Програмний зміст: вчити дітей порівнювати суміжні числа, встановлювати, яке з них більше або менше, користуватися словами «більше», «менше»; розвивати лічильну пам'ять.

Посібники: іграшкові рибки, до яких прикріплено кільця, палички-«вудочки» з нитками, на кінці яких є «гачки», відерця для «пійманої риби».

Хід гри. Вихователь розкладає рибок на підлозі. Кілька дітей-«рибалок» починають ловити рибу паличками-«вудочками». Решта дітей, що сидять осторонь, разом з вихователем співають пісню «Рибка» (текст М. Клокової).

У цей час рибалки ловлять рибу, підчіплюючи її за кільце на гачок вудочки. Ловіння припиняється, коли спів пісні закінчено.

Після цього вихователь дає вказівку: «Рибалки, змотуйте вудочки!». Рибалки закінчують ловити рибу. Пійманих рибок розкладають у ряд і порівнюють, у кого більше чи менше. Відзначають спритних рибалок. Далі цю роль виконують інші діти. Гра закінчується, коли усі діти побувають у ролі рибалок.

Підготувала:

канд. пед. наук, доцент М.Б. Головка

НА ДОПОМОГУ ВИХОВАТЕЛЯМ ТА БАТЬКАМ

Гармонійний розвиток дошкільників засобами дитячої філософії

Наш ДНЗ №3 «Ромашка» продовжує працювати над проблемою «Розвиток духовного та фізичного здоров'я дитини шляхом гармонійного пізнання світу і свого

місця в ньому».

У поточному році ми розв'язували завдання, яке входить до цієї проблеми «Гармонійний розвиток дошкільників засобами дитячої філософії». Призначення цієї роботи: розвинути мислення дітей, допомогти

свідомо опанувати базові правила життя в суспільстві. Філософія для дітей – це мотивація до активного пізнання навколишнього світу. А для нас, педагогів, продовження моделі партнерської взаємодії дорослих і дітей в процесі творчої пошуково-пізнавальної діяльності.

Нещодавно у нашому навчальному закладі відбувся практичний семінар з даної проблеми. План семінару складався зі спільної діяльності вихователів І.В. Ратинської, О.В. Максименко та дітей старшої групи за темою «У пошуках краси», презентації вихователя-методиста В.М. Рагулі «Використання дитячої філософії у роботі з дітьми» та практичного психолога Н.Ю. Курбанової «Використання сучасних прийомів активізації розумової діяльності у роботі з дошкільниками і педагогами».

Представляємо Вашій увазі фрагмент сценарію заняття «У пошуках краси».

Під музику «Что мне снег, что мне зной, когда мои друзья со мной», діти заходять до музичної зали.

– Діти, погляньте скільки друзів прийшло до нас у гості. Давайте привітаємо їх і подаруємо свої посмішки.

На килимі лежить «Книга казок» і розкидані сторінки.

– Погляньте, що це лежить на килимі. Так це сторінки нашої книги, давайте зберемо їх. Розкажіть, які казки нагадують Вам ці малюнки (*зображення до казок «Метелик і квітка», «Хочу бути красивою», «Красиві діла, важливіші ніж слова», «Намісто з чотирма промінцями», «Гидота-капустниця»*).

– Так пригадали Ви всі казки. Ми читали казки, склали малюнки, збирали нашу книгу. Але хто порозкидав нам всі сторінки? Хто підготував нам такі капості? Може оцей лист допоможе дізнатися? (*читаємо лист*)

«Дорогі мої хитрі, лукаві, злі, підступні, простакуваті, боязкі, вперті, нерозумні діти!

Гарний вчинок я зробила –
Книгу Вам розпотрошила.
Читали, вчили Ви дарма –
Ніякої краси нема.
Без неї я давно живу,
Вам підкажу, допоможу.
Не зволікайте
Ви на те, без краси проживете.
Мені б хотілося зустрітись,
Поговорить, повеселитись.
Навчу «перемивать всім кості»,
Тому запрошую всіх в гості.
Без сонця і тепла кожної днини
Живу я в чорній павутині,
В лісі, на болоті я чекаю,
Та зараз я відпочиваю.
Заходьте, знайомтесь, віднині
Про мене розкажуть предмети із скрині.

Ваша Капустниця».

– Ось Капустниця каже в листі, що краси нема і без неї вона живе, як ви думаєте що таке краса? Де ми зустрічаємо красу? А Капустниця вважає, що краса зовсім не потрібна. Ви з нею згодні? Давайте розкажемо, покажемо їй красу в природі, музиці, серці кожної людини. І для цього ми вирушаємо в дорогу, в гості до Капустниці.

Звучить музика «В гостях у сказки» завіса розкривається, діти підходять до стіни. Звучить музика лісу Капустниці. На стіні картина лісу, вкрита павутинням. Діти підходять до картини з лісом.

– Ось в такому лісі проживає Капустниця. Ліс заплутаний весь павутинням, що ж нам робити? (відповіді дітей). Коли ми зняли павутиння ліс наповнився фарбами. Діти, ми обіцяли показати Капустниці красу в природі. Давайте спробуємо прикрасити цей ліс (*діти прикрашають малюнок на стіні паперовими зображеннями квітів, грибів, метеликів, пташок, жуків, жмар, сонечка*).

– Вийшов в нас чарівний ліс, давайте розглянемо його. Подобається він Вам? Чому? (*відповіді дітей*) Все в лісі прикрашає і доповнює одне одного. Коли таке відбувається – виникає гармонія. Чому ви не всі предмети взяли прикрасити ліс (*зображення пляшки, пакета з-під молока, молотка, цвяха, колеса*)? Якщо ці предмети будуть в лісі – виникне дисгармонія. Що ж нам робити з цими предметами? (*відповіді дітей*).

– Ліс зовсім змінився. Маю надію, що вся краса лісу сподобається і Капустниця не впізнає свій дім. А чи впізнаєте Ви звуки, які тепер лунають в чарівному лісі (*прослуховування фрагментів звуків вітру, шуму струмка, зозулі, дятла, жаби*). Молодці, всі звуки впізнали!

– А більше дізнатися про Капустницю допоможе нам скриня, в якій вона залишила свої речі. Щоб дістати першу річ, треба відгадати загадку: «Хто завжди всю правду скаже і без слів тебе покаже?» (*дзеркало*).

– Зараз перевіримо чи вірно Ви відгадали? (*скрип, розкривається скриня, вихователь дістає дзеркало, де замість скла – виріз для обличчя дитини*). Ось таке незвичайне дзеркало. Залишила Капустниця його для того, щоб перевірити, чи вмієте Ви бачити зовнішню красу інших людей. І кожен з Вас може перетворитись у Дзеркало. Давайте пограємо у гру. Ми будемо передавати дзеркало по колу, і на кому воно зупиниться, буде розповідати, хто йому подобається і чому.

Любе дзеркальце скажи,

Про красу нам розкажи.

Із рук в руки передай –

Кому водити відгадай.

– А тепер, Дзеркало, поглянь на дітей і розкажи хто тобі подобається і чому? (*гра триває 3-4 рази, остання дитина залишається з дзеркалом*). Дзеркало поглянь

на дітей та на гостей і запам'ятай: некрасивих людей не буває, кожна – красива по-своєму. Дзеркало залишаємо Капостниці, щоб вона вчилася підмічати красу в кожному...

– Як Ви вважаєте, може Капостниця залишила нам ще щось у своїй скрині? Давайте подивимось! (розкриваємо скриню, дістаємо компакт-диск чорного кольору) Діти, це диск, давайте послухаємо його!

– Вам подобається музика Капостниці? А яка Вам музика подобається? (відповіді дітей – мелодійна, весела, приємна, швидка, повільна, сучасна) Гармонійне поєднання звуків, робить музику мелодійною, її приємно слухати. Що можна робити під музику? (відповіді дітей). Давайте потанцюємо (діти танцюють під музику вальс, польку, сучасний танок).

– Краса оточує нас усюди – в музиці, в танці. Гармонійну музику можна передати красою танцю. Чи переконалися Ви, що красу можна передати рухами танцю? Наш диск залишимо Капостниці у скрині, може вона послухає і їй сподобається гармонія звуків. Цікаво, чи приготувала Капостниця нам ще щось незвичайне? Бажаєте дізнатися, тоді повертаємося до скрині (розкриваємо скриню). Капостниця залишила нам альбом з фотографіями своїх найкращих друзів. Ось вони знайомтеся (вішаємо картинки з героями: Шапокляк, Мачуха («Білосніжка і сім гномів»), Снігова королева, Кікімора, Баба Яга).

– Як вони виглядають? (відповіді дітей). Чи можемо ми їх назвати красивими? (відповіді дітей). Давайте пригадаємо якими справами вони займалися? (відповіді дітей). Так у народі кажуть (діти закінчують прислів'я): «Красивою людину роблять... (добрі справи)», «Не шукай краси... (а шукай добра)», «Краса не в особі, краса – це світло... (в серці)».

– Ось і друзі Капостниці ззовні красиві, а в серці нема доброти. Давайте допоможемо їм стати кращими, ми все погане в їх серцях замінимо (дидактична гра «Добре серденько» на добирання антонімів). Ось коли друзі Капостниці прислухаються до наших порад – доброта поселиться в їх серцях. І тоді вони стануть дійсно красивими. Добре серденько залишаємо Капостниці, щоб вона не забувала і цінувала внутрішню красу.

– Мабуть вже ніяких сюрпризів у скрині немає? Давайте перевіримо! Погляньте, Капостниця залиши-

ла Вам свої малюнки (на аркушах намальовані плями сірого кольору). Діти чи красиві вони? (відповіді дітей). Що нагадує Вам ця пляма? Давайте перетворимо ці сірі плями на щось красиве і незвичайне! (діти «перетворюють» плями, розтираючи плями губками з водою, надаючи форми різних предметів та явищ, проявляючи фантазію). А роботи наші залишимо Капостниці, щоб вона милувалася красою наших малюнків.

– Діти, до нас надійшло повідомлення на електронну адресу. Цікаво від кого? Давайте послухаємо!

«Любі діти! Дякую Вам за подарунки і поради. Ви перетворили мій дім, показали, як помічати красу в інших людях, залишили диск з гарною музикою, порадили змінитися моїм друзям, щоб вони стали красивішими. Тепер, коли навколо мене така краса, я теж хочу змінитися і буди красивою. І може тоді мене всі будуть називати Красуня Капостниця.

Цілую, обнімаю, ваша, в майбутньому Красуня Капостниця».

– Діти, чому кажуть, що краса врятує світ?

Кожен по-своєму це розуміє.

Послухайте, як думаємо ми,

Що відчуваємо, що виділяєм

Серед земної краси.

Красивий одяг до лица – це добрий знак,

А значить, що у вас хороший смак.

Краса в природі теж існує,

Там, де гармонія панує.

Красивою людину робить,

Як гарний вчинок вона зробить.

Краса у музиці – це вічна

Мелодія приємна і ритмічна.

Зі мною згодні всі, напевно:

Цінується краса душевна.

Дорослі й діти – стверджую я –

Це теж у природі гармонія!

Бажаю здоровими бути завжди,

Земну красоту по життю пронести.

Звучить музика Ю. Антонова «Живет повсюду красота», діти виходять з музичної зали.

Підготували:

завідувач ДНЗ № 3 м. Слов'янська Г. Я. Золотарьова,

вихователь-методист В.М. Рагуля,

вихователь І. В. Ратинська, О. В. Максименко

НАУКОВИЙ ДОРОБОК СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ

Кожного року на факультеті дошкільної освіти та практичної психології проходить студентська наукова конференція, на якій презентуються результати наукових пошуків наших студентів. Пропонуємо Вашій увазі доповіді за результатами наукових досліджень майбутніх фахівців.

Проблема педагогічного супроводу дитинства в освітньому просторі: історія та сучасність

Дитинство – виражена в діях і мові сукупність об'єктів, подій, процесів, соціальних інститутів і соціальних практик стосовно дітей; ця сукупність формується й підтримується суспільством, а також постійно відновлюється у процесі життєдіяльності дітей, які засвоюють соціальні уявлення та інтегруються у соціум.

Педагогічний супровід соціально-особистісного розвитку дитини в період дитинства – це комплексна технологія підтримки і допомоги дитині. Вона являє

собою особливий вид організованої взаємодії супроводжувача і супроводжуваного, що припускає зміну ціннісно-сміслових орієнтацій і установок дорослих. Крім того, технологія створює оптимальні умови для навчання та забезпечує соціально-особистісний розвиток дитини.

Актуальність теми дослідження зумовлює протиріччя між двома педагогічними методологіями: методологією педагогічного управління і методологією педагогічного супроводу. Тому метою дослідження було визначено: теоретично обґрунтувати ідеї педагогічного супроводу дитинства, показати їх значення для розвитку сучасної освіти.

Теоретико-методологічними орієнтирами дослідження стали ідеї видатних вчених гуманістичної спрямованості, принципи допомоги дитині, збереження її індивідуальності та самоцінності в процесі вільного виховання. Положення, на яких базується педагогічна підтримка, відображені у вітчизняній і зарубіжній педології, психотерапії. Виділення цієї проблеми в особливу сферу цілеспрямованої педагогічної діяльності було вперше здійснено лише на початку 90-х років минулого сторіччя О. Газманом і групою його співробітників. Обґрунтуванню необхідності підтримки дитини присвячені роботи вітчизняних вчених, які ґрунтують теорію і практику виховання на позиціях захисту інтересів молоді (О. Кононко, Т. Піроженко, О. Сухомлинська).

Сьогодні в Україні наявні значні розбіжності між науковими підходами до дитинства як самоцінності та реальним становищем дітей у суспільстві. Подолання цих розбіжностей передбачає створення суспільством належних умов для розвитку та життєдіяльності кожної дитини.

Провідною причиною означеного є слабка структурованість складної системи відношень суспільства, держави і конкретних дорослих людей з дітьми, тобто системи взаємовідносин «дорослий – дитина», «дитина – дорослий» на суспільному, державному та індивідуальному рівнях.

Модель освіти, відповідна педагогіці супроводу, принципово відрізняється від звичних підходів до організації виховання та навчання. Її зміст відображає гуманістичну сутність освіти: педагог повинен бути завжди на боці дитини, допомагати їй у самостійному зростанні, приймати її природну заданість і, долучаючи до соціальних і моральних цінностей, культивувати індивідуальну унікальність.

В основу моделі супроводу мають бути покладені такі принципи: гуманізація – віра в можливості дитини; системний підхід – заснований на розумінні людини як цілісної системи; комплексний підхід до супроводу розвитку дитини; урахування індивідуальних і вікових особливостей дитини, що передбачає зміст, форми, способи супроводу, відповідні індивідуальним можливостям дитини, темпам її розвитку; безперервність супроводу дитини в освітньому процесі, а саме – спадкоємність і послідовність супроводу.

Основні напрями психолого-педагогічного супроводу: попередження виникнення проблем розвитку дитини; допомога дитині у вирішенні актуальних завдань розвитку, навчання і виховання; психологічне

забезпечення індивідуальних освітніх програм; розвиток психолого-педагогічної компетентності батьків і педагогів.

Аналіз сучасних проблем освіти показує, що модель педагогічного супроводу дитинства в системі дошкільної освіти, як правило, декларується як сукупність концептуальних положень. При цьому очевидно, що практичне здійснення парадигми супроводу у взаємодії педагога з дитиною можливо при визначенні вихідної педагогічної позиції, створенні відповідних умов, реалізації конкретних педагогічних технологій.

Результати проведеної теоретичної та експериментальної роботи дають підставу стверджувати, що мета дослідження досягнута, завдання реалізовані, отримані положення мають істотне значення для гуманізації освітнього простору.

Завершити свій виступ хотілось би словами, які дуже глибоко та яскраво відображають сутність обраної нами взаємодії з дитиною. Дозвольте їх представити мовою оригіналу:

Моему ребенку, что я могу и чего не могу

Я могу разделить с тобой жизнь, но я не могу прожить ее за тебя.

Я могу указать тебе направления, но не могу всегда вести тебя.

Я могу предоставить тебе свободу, но не могу отвечать за нее.

Я могу дать тебе любовь, но не могу заставить тебя любить

Я могу помочь тебе определить жизненные цели, но не могу реализовать их за тебя.

Я могу рассказать тебе, КАК надо жить, но не смогу дать тебе вечную жизнь.

За твою жизнь ты отвечаешь САМ, а я, любя, подерживая тебя, могу лишь быть с тобой рядом.

Підготували:

ст. викладач О. І. Міхєєва,

випускниця V курсу відділення

«Дошкільна освіта» А. С. Лечебріна

Формування комунікативної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами гри

Поняття компетентності, компетентності висвітлювалися у працях Н. Бібік, І. Зимньої, В. Краєвського, Н. Кузьміної, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, А. Хуторського та ін.

Слід зазначити, що поняття «компетентність», «компетентність» у психолого-педагогічних джерелах не мають однозначного визначення, а найчастіше трактуються з позицій, властивих певній науковій сфері.

У науковій літературі до поняття компетентності зазвичай включають спеціально структуровану систему знань, умінь, навичок і ставлень, які набуваються людиною у процесі навчання. Зміст поняття

«компетентність» включає не лише когнітивний, технологічний компоненти, а й мотиваційний, етичний, поведінковий. Щодо співвідношення понять «компетентність» і «компетентність» найчастіше дослідники дотримуються такої думки: компетентність складає певний потенціал, ресурс, здатність особистості, а компетентність – це актуальні прояви компетентності у певному виді діяльності, суспільному житті тощо.

Отже, компетентнісний підхід – це спрямованість педагогічного процесу на формування і розвиток ключових (базових) та предметних компетентностей особистості. Результатом такого процесу буде сформована загальна компетентність людини, що є сукупністю

ключових компетентностей як інтегрована характеристика особистості.

У мовленнєвій діяльності зазвичай виділяють мовну і мовленнєву компетенції. За визначенням А. Богуш, мовна компетенція – це засвоєння і усвідомлення мовних норм, що склалися історично у фонетиці, лексиці, граматиці, орфоєпії, семантиці, стилістиці та адекватне їх застосування у будь-якій людській діяльності у процесі використання мови. Мовленнєва компетенція – це вміння адекватно й доречно практично користуватися мовою в конкретних ситуаціях (висловлювати свої думки, бажання, наміри, прохання тощо), використовувати для цього як мовні, так і позамовні (міміка, жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності мовлення. Мовленнєва компетенція – багатокомпонентне утворення, складовими якого виступають лексична, фонетична, граматична, діалоогологічна, комунікативна компетенції.

У науковій літературі представлено широкий спектр напрямів досліджень з проблеми взаємодії і спілкування дітей один з одним (З. Богуславська, Л. Галігузова, А. Рузький, О. Смирнова та ін.). Одним з них є вивчення спілкування дитини з однолітками в рамках концепції комунікативної діяльності, розробленої М. Лісіною. Відповідно до даної концепції, в цілісній практиці дитини є тісний зв'язок спілкування з усіма іншими видами діяльності та з її загальною життєдіяльністю. Особливість даного підходу полягає в акценті на змістовних якісних особливостях спілкування дітей з однолітками на різних вікових ступенях розвитку. Спілкування розглядається як складна діяльність, що має свої структурні компоненти (потреби, мотиви, цілі, завдання і т.д.).

Потреба в спілкуванні з однолітком виражається в прагненні дошкільника до самопізнання і самооцінки за допомогою порівняння себе з однолітками як рівним партнером. За даними Л. Галігузової, вже на третьому році життя у дитини починає формуватися потреба в спілкуванні з однолітком. Протягом дошкільного віку ця потреба зростає, до старшого дошкільного віку дитина надає більшу перевагу партнерам-одноліткам, ніж дорослим.

Аналіз теоретичних джерел та дані спостережень дозволили визначити напрямок роботи власного наукового пошуку. Виходячи з цього було сформульовано мету дослідження: виявлення оптимальних умов формування комунікативної компетентності у дітей старшого дошкільного віку засобами гри.

Для дослідження комунікативної компетентності у дітей, виявлення психологічного клімату в групі було проведено спостереження за поведінкою і діяльністю дітей під час сюжетно-рольової гри. На кожному дитині заводили протокол, в якому відзначали наявність даних показників і ступінь вираженості за такими параметрами: ініціативність, чутливість до впливів однолітка, переважаючий емоційний фон. У результаті спостереження за поведінкою дітей у грі (під час і після), були зроблені висновки про підвищений рівень дискомфорту в групі, про напруженість спілкування у дітей, нерозвиненості потреби в спілкуванні або невмінні знайти підхід до них, нездатність бачити і чути іншого.

Для більш детального дослідження комунікативної

компетентності дітей старшого дошкільного віку використовували методику «Два будиночка», яка дозволила виявити популярність дитини серед однолітків і положення в групі.

В результаті обробки отриманих даних були зроблені наступні загальні висновки: група не має чіткої соціометричної структури. Багато дітей отримали приблизно однакову кількість позитивних виборів (56%). Це свідчить про те, що увага і доброзичливі стосунки дітей розподіляються приблизно порівну між усіма членами групи. Були і взаємні вибори дітей (38%), а також зустрічалися діти, які не отримали ні позитивних, ні негативних виборів, та діти, які отримали в основному негативні вибори (6%).

Далі провели методику «Сходинки», яка допомогла визначити особливості самооцінки дітей і уявлень про те, як їх оцінюють інші люди.

Аналіз отриманих результатів дозволив спланувати формувальний етап роботи, враховуючи індивідуальні особливості дітей, внутрішньосімейне положення, і скоринувати його напрямок на розвиток комунікативної

компетентності у сюжетно-рольовій грі. З цією метою було розроблено і використано серію сюжетно-рольових ігор («Гості», «Магазин іграшок», «Три подружки», «Зустріч казкових героїв»).

Аналіз результатів виконаної роботи дозволив окреслити зміни, які відбулися із загальним емоційним станом дітей, і з групою в цілому, що перейшли на якісно новий рівень. Спостерігалось підвищення ініціативності й активності дітей у спільній діяльності. За допомогою сюжетно-рольових ігор у дітей налагодилися взаємовідносини в групі, підвищився рівень комунікативної компетентності.

Отже, проведене дослідження дозволило констатувати значущість для дітей потреби в комунікативній взаємодії. Це зобов'язує педагога до вибору і реалізації засобів, спрямованих на задоволення потреби дитини в спілкуванні та формуванні комунікативної компетентності.

Підготували:

*канд. пед. наук, доцент Т. А. Садова,
студентка V курсу відділення
«Дошкільна освіта» І. П. Польченко*

**ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Напрямок підготовки	Освітньо-кваліфікаційний рівень	Форма і термін навчання	Перелік сертифікатів та вступних випробувань
Дошкільна освіта. Практична психологія	Бакалавр	денна та заочна / 4 роки заочна (спец.потік) / 2 роки	<ul style="list-style-type: none"> українська мова та література; біологія (профільюючий); історія України / математика.
	Спеціаліст	денна та заочна / 1 рік	
	Магістр	денна та заочна / 1 рік	
Соціальна педагогіка	Бакалавр	денна та заочна / 4 роки	<ul style="list-style-type: none"> українська мова та література; історія України (профільюючий); світова література / іноземна мова.
	Магістр	денна / 1 рік	
Соціальна робота	Бакалавр	денна / 4 роки	<ul style="list-style-type: none"> українська мова та література; історія України (профільюючий); географія / іноземна мова.
Практична психологія	Бакалавр	денна та заочна / 4 роки	<ul style="list-style-type: none"> українська мова та література; біологія (профільюючий); історія України / іноземна мова.
	Спеціаліст	денна та заочна / 1 рік	

В університеті працюють підготовчі курси. Телефон: (06262) 3-97-50

Вступники подають особисто заяву про вступ до ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». До заяви вступник додає: документ державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, та додаток до нього; медичну довідку за формою 086-У та картку щеплення; 6 фотокарток розміром 3 x 4 см; три сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти; паспорт (свідоцтво про народження для осіб, які за віком не мають паспорта); копію ідентифікаційного коду; військовий квиток (посвідчення про приписку до призовної дільниці); документи, що дають право на пільги, вступник пред'являє особисто у зазначені строки.

Для заочного відділення додають: копію трудової книжки, копію свідоцтва про шлюб.

Більш детальну інформацію можна отримати в приймальній комісії університету та в деканаті факультету за адресою: 84112, Донецька область, м. Слов'янськ, пров. Калініна, буд. 1

або за телефонами: (06262) 24606 – деканат факультету дошкільної освіти та практичної психології;

(06262) 39750 – приймальна комісія.

Адреса офіційного сайту: www.slavdpu.dn.ua Е-mail: sdpy-dopp@mail.ru.

<p>Мудрість виховання. Газета для батьків дітей дошкільного віку №23, 22 лютого 2013 року</p>	<p>Свідоцтво про державну реєстрацію ДЦ № 1924 від 5 грудня 2002 року. Засновник: Ізюмський М.В. Видавець: факультет дошкільної освіти та практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Газета розповсюджується безкоштовно Наклад 500 примірників</p>	<p>Редакційна колегія: Відповідальний редактор: Крайнова Л.В. Редактори: Георгян Н.М., Дмитерко Н.В. Технічний секретар: Савченко М.В. Адреса редакції: Донецька обл., м. Слов'янськ, пров. Калініна, 1. Е-mail: slavdpu-do@mail.ru Тел.: (06262) 2-43-42</p>
---	---	---